

Şərqi Zəngəzurda həyat yenidən qaynayacaq

Böyük sənaye və aqrar imkanlara malik olan bu iqtisadi rayon çox mühüm bölgələrdən birinə çevriləcək

Vətən müharibəsindən sonra qısa müddət ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda möhtəşəm quruculuq, bərpa işlərinin nəticəsi olaraq Böyük qayıdışın ilk mərhələsi başladı. Doğma torpaqlarına, dədə-baba yurdlarına ilk qayıdanlar aqalılıqlar oldu.

Ötən ilin iyun ayında Zəngilanın "ağıllı kənd" konsepsiyası əsasında yenidən qurulan Aqalı kəndinə ilk köç karvanı yola salındı və o vaxtdan bəri proses mərhələli şəkildə davam edir. Son olaraq isə Tərtərin Talış kəndinin sakinləri bayramı öz doğma yurdlarında qeyd etdilər. Elə bayram münasibətilə Prezident İlham Əliyev və ailə üzvləri də Tərtərin Talış kəndində oldu və Novruz tonqalı qalandı. Növbəti mərhələdə isə qayıdışın ünvanı Laçın olacaq.

Bu barədə Prezident İlham Əliyev Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Laçın rayonuna xüsusi nümayəndəsi təyin etdiyi Məsim Məmmədovu qəbul edərkən ətraflı məlumat verib.

Bu il və gələn il Laçına 10 minə yaxın insan köçürüləcək

Ölkə rəhbəri qeyd edib ki, müharibə başa çatan kimi Laçın rayonunun yenidən qurulması ilə bağlı işlərə start verilib: "Amma Laçın şəhərinin yenidən qurulması keçən ilin avqustun 26-dan bu yana icra edilir. Birinci mərhələdə Laçın şəhərində 500-ə yaxın fərdi ev inşa edilir və ya ermənilər tərəfindən dağıdılmış evlər yenidən bərpa olunur. Çoxmərtəbəli səkkiz yaşayış binası yenidən qurulur, ya da ki, tamamilə əsaslı təmir olunur və 30-dan çox ictimai bina inşa edilir. Prezidentin göstərişi ilə bütün bu işlər bu ilin sonuna qədər başa çatdırılmalıdır. Bu, sadəcə, birinci mərhələ olacaq. Bu evlərin sayı göstərir ki, minlərlə insan artıq bu ilin sonuna qədər Laçın şəhərində yaşayacaq və laçınlılar bu il öz doğma diyarına qayıdacaqlar.

Prezident həmçinin bildirib ki, Zabux və Sus kəndlərinin tamamilə yenidən qurulması prosesinə start verilib və Zabux kəndində 1000-dən çox, Sus kəndində isə 300-dən çox insan yerləşəcək. Güləbird və Qorçu kəndlərinin Baş planının təsdiqləndiyinə diqqət çəkən dövlət başçımız birinci mərhələdə Güləbird kəndində 2400, Qorçu kəndində isə 1300 insanın yerləşməsinin nəzərdə tutulduğunu qeyd edib: "Yəni gətirdiyim bütün bu rəqəmləri nəzərə alaraq, hər kəs görə bilər ki, yaxın gələcəkdə - bu il və gələn il biz Laçın rayonuna təqribən 10 minə yaxın, bəlkə də çox keçmiş köçkünü yerləşdirəcəyik".

Laçın çox mühüm iqtisadi rayonlardan biri kimi...

Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov bildirib ki, Laçın şəhəri də daxil olmaqla, Laçın rayonu artıq yenidən qurulur, bərpa olunur. Laçın Azərbaycan üçün strateji əhəmiyyət daşıyan rayonlardandır. Coğrafi baxımdan strateji üstünlükləri var, digər tərəfdən, iqtisadi baxımdan ölkəmiz üçün vacibdir: "Laçın rayonunun həm təbii ehtiyatlarının həcmi, həm də miqyası kifayət qədər genişdir. Bu, Laçında sənaye müəssisələrinin qurulmasına və inkişaf etdirilməsinə imkan yaradır. Digər tərəfdən isə Laçının təbiəti, relyefi və coğrafiyası rayonda fərqli sektorların inkişafına nail olmağa imkan verir. Bu rayonda həm kənd təsərrüfatı, həm də turizmin inkişafı üçün kifayət qədər böyük imkanlar var".

İqtisadçı vurğulayıb ki, Laçın Birinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl Azərbaycanda heyvandarlıq məhsullarının istehsalına görə seçilən bölgələrdən olub. Bu baxımdan aqrar sektorun, xüsusən heyvandarlığın inkişafı imkanları bu ərazidə genişdir. Təbiəti baxımından turizm sektorunun inkişafı üçün geniş şərait var. Laçında Beynəlxalq Hava Limanı istifadəyə veriləcək. Bu, rayonda nəqliyyat və logistikanın inkişafına şərait yaradacaq, orada istehsal olunacaq məhsulların dünya bazarına çıxarılması, turistik səfərlərin təşkil olunması baxımından ciddi üstünlük yaradacaq.

V.Bayramov deyib ki, Laçın yenidənqurma və bərpa, həmçinin məskunlaşma mərhələsindən sonra nəinki Şərqi Zəngəzurun, bütövlükdə Azərbaycanın iqtisadi inkişafına xüsusi töhfə verən rayonlardan birinə çevriləcək. "Bütövlükdə, 10 mindən çox vətəndaşımızın yaxın illərdə Laçın rayonuna qayıdacağı gözlənilir. Laçın ra-

yonu ilə yanaşı, işğaldan azad olunan digər rayonlarımızda da bərpa və yenidənqurma işləri sürətlə həyata keçirilir. Yaxın bir ildə Füzuli, Ağdam və digər rayonlarımızda minlərlə vətəndaşımızın öz doğma və tarixi torpaqlarına qayıtması reallaşacaq. 2026-cı ilədək isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda 150 min vətəndaşımız əbədi məskunlaşacaq", - deyərək deputat əlavə edib.

Şərqi Zəngəzur iqtisadi cəhətdən böyük potensiala malikdir

Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov bildirib ki, işğaldan azad edilmiş Laçın rayonu düşməndən təmizləndikdən sonra bu ərazilərdə bərpa-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir.

Onun sözlərinə görə, əhalinin Laçın şəhəri də daxil olmaqla Zabux, Sus və digər kəndlərə köçürülməsi prosesi artıq həlledici mərhələyə daxil olub. Deputat qeyd edib ki, Azərbaycan Ordusunun Laçın dəhlizinə nəzarəti tam ələ almasından sonra təhlükəsizlik tədbirləri də tamamilə möhkəmlənib: "Cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bu rayonda quruculuq işləri daha da genişlənilib və bölgənin milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının təmin edilməsi, zəngin iqtisadi resurslarının üzə çıxarılması və bölgənin əhalisinin layiqli və keyfiyyətli sosial həyat tərzinin yaradılması istiqamətində fasiləsiz addımlar atılır".

Laçının iqtisadi cəhətdən böyük potensiala malik bölgələrimizdən olduğunu vurğulayan A.Hüseynov əlavə edib ki, bu rayon, ümumilikdə isə, Şərqi Zəngəzur bölgəsi böyük sənaye və aqrar imkanlara malikdir. İşğaldan öncə rayonda əsas inkişaf etmiş sahə kənd təsərrüfatı, xüsusilə də heyvandarlıq olub. Bununla yanaşı, meyvəçilik, tütüncülük, üzümçülük, taxılçılıq, arıçılıq inkişaf etmiş sahələrdən hesab olunub. Laçında fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələri daha çox xammal növlərinin emalına əsaslanıb. Rayon, həmçinin zəngin təbii ehtiyatlara malikdir.

Deputat qeyd edib ki, bölgə dağ turizmi və ekoturizm potensialına görə xüsusi əlverişli mövqeyə malikdir. Onun sözlərinə görə, Laçının strateji coğrafi mövqeyi, digər bölgələrin qovşağında yerləşməsi, insan resursları potensialı və infrastrukturaya çıxış imkanları bu bölgənin gələcəkdə Azərbaycanın ən iri sənaye və iqtisadi güc mərkəzinə çevrilməsi imkanlarını genişləndirəcək. Laçın Beynəlxalq Hava Limanının istifadəyə verilməsi isə xarici sərmayəçilərin axınına səbəb olacaq.

"Laçında və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında biznesin inkişafına daha geniş meydan vermək üçün iqtisadi qanunvericilikdə bir sıra mühüm güzəştlər nəzərdə tutulub. Prezident İlham Əliyevin 10 dekabr 2021-ci il tarixli "İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" sərəncamına əsasən, həmin ərazilərdə istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlara gömrük, vergi, sosial güzəştlər verilib və digər dəstək tədbirləri görülüb. Vergi və Əmək məcəllələrinə edilmiş əlavə və dəyişikliklərə əsasən, 2023-cü il yanvarın 1-dən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə vergi uçotuna alınan və bilavasitə həmin ərazilərdə fəaliyyət göstərən hüquqi və fiziki şəxslərin 10 il müddətində mənfəət və gəlir, əmlak, torpaq və sadələşdirilmiş, 10 il müddətində dividend gəlirlərinin vergilərinə azad ediləblər", - deyərək deputat qeyd edib.

A.Hüseynov, həmçinin xatırladı ki, "Sosial sığorta haqqında" qanuna dəyişikliklər layihəsinə əsasən, 2023-cü ildən etibarən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə qeyri-dövlət və qeyri-neft-qaz sektorunda çalışan şəxslərin aylıq gəlir və maaşları 10 il müddətində məcburi dövlət sosial sığorta haqlarından azad olunub. Bütün bu güzəşt və stimullaşdırıcı tədbirlər Laçın və Şərqi Zəngəzurun tezliklə iqtisadi inkişafını təmin edəcək.

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*